

Kronekontroll

Martin Eikeland, Kvinesdal

martine@vl.no

3804220

Hvert år forvalter de kirkelige fellesrådene fire milliarder kroner. Gode systemer er viktig for å unngå økonomiske feilskjær.

– Vi legger stor vekt på å bygge opp bevissthet og kompetanse i fellesrådene. For kirken er det viktig at pengene blir forvaltet på en trygg og god måte, sier Betty Haga, viseadministrerende direktør i KA, organisasjonen som organiserer de kirkelige fellesrådene i Den norske kirke.

Bakteppe. Med den mye omtalte «Bergens-saken» som bakteppe, har Vårt Land sett på regelverk og praksis i den lokale kirkelige forvaltningen. Noe av det mest iøynefallende er den store variasjonen i størrelsen. Et lite mindretall av fellesrådene, blant dem Bergen, har store ad-

Revisor Trygve Nedland i KA er opptatt av at kirken skal ha gode kontrollrutiner.

ministrasjoner. Men det er langt flere som har svært lav bemanning. Minst 150 fellesråd har mindre enn én stilling.

– Spesielt de minste fellesrådene har store utfordringer knyttet til kompetanse og kontinuitet. Når det bare er én ansatt, og denne i tillegg ikke har full stilling, sier det seg selv at man er sårbar, sier Betty Haga. Hun understreker at økonomiske misligheter, som vi har sett i Bergen, er et særstykke i de kirkelige fellesrådene.

Kurs. – For å holde en høy kvalitet på arbeidet arrangerer vi faste kurs for fellesrådene. Nå har alle landets kommuner valgt nye kirkelige fellesråd. Etter at

fristen for å konstituere fellesrådene går ut 1. desember, setter vi i gang med å kurse disse. Det innebærer også spørsmål knyttet til økonomien, sier Haga, som forteller at det også er utarbeidet en håndbok som skal være et godt hjelpemiddel for fellesrådenes økonomihåndtering.

Revisor. KA har også ansatt en spesialrådgiver den erfarne revisoren Trygve Nedland (57) som har som en av sine oppgaver å gi råd til fellesrådene slik at pengene som blir bevilget til og samlet inn i landets kirker, skal brukes i pakt med lover og forskrifter. De siste månedene har han brukt mye tid på uregelmessighetene i Bergen Kirkelige Fellesråd.

– Det er en spesiell sak. Men det er realistisk å tro at det også i fremtiden vil skje feil i den kirkelige forvaltningen. Det er mennesker som driver alle systemer, og som kjent er ikke menneskene feilfrie. For kirken og menighetene er det derfor viktig å bygge opp systemer og tenkning som gjør det vanskelig å trå feil, sier Nedland.

Spesialrådgiverens ti bud:

I samarbeid med KA og spesialrådgiver Nedland, har Vårt Land utarbeidet ti gode råd for økonomiforvaltning i de kirkelige fellesrådene.

1 Fellesrådsmøtene: Økonomi og forvaltning bør være jevnlig innslag på møtene i det kirkelige fellesrådet. Økonomirapporter skal legges fram, slik at medlemmene kan følge med.

2 Fellesrådets ansvar: Det er de kirkelige fellesrådene som kollegialt organ som har det overordnede ansvar for økonomiforvaltningen. Selskapslovgivningen der styremedlemmer har personlige ansvar, gjelder ikke for kirkelig fellesråd. Det er heller ikke rettspraksis at medlemmer av kirkelig fellesråd blir stilt til ansvar for disposisjoner gjort av kirken. Fellesrådet kan i likhet med kommuner ikke gå konkurs.

3 Møter fellesrådsleder/kirkeverge: Lederen av fellesrådet bør etablere faste møtepunkter med kirkevergen/den daglige lederen. Det bør være slike møter minst en gang hvert halvår. Spørsmål om internkontroll og økonomiske systemer være et fast punkt på møtene.

4 Etabler god internkontroll: Alle kirkelige fellesråd, uansett størrelse, må ha systemer som det er mulig å etterprøve og gjennomgå. Et godt system for internkontroll er viktig for å unngå feil i forvaltningen.

5 Kompetanse hos kirkevergen: Kirkeverge må ha en minimumskunnskap om økonomi. Fellesrådet må ikke akseptere at en kirkeverge sier at «økonomi har jeg ikke greie på».

6 Kontrollkultur: Både de valgte medlemmene av fellesrådet, fellesrådets leder, kirkevergen og de ansatte må være bevisst på den økonomiske kulturen i organisasjonen. En sunn økonomisk kultur, med et fornuftig kontrollsystem, er en beskyttelse av de pengene som forvaltes, men også av de ansatte.

7 Revisor: Alle fellesråd skal ha autorisert revisor. I tillegg til at revisoren skal foreta «regnskapsrevisjon», skal vedkommende foreta en gjennomgang

av systemer og rutiner, og skal rapportere svakheter som er vesentlige. Revisoren skal også påse at den kirkelige administrasjonen bruker penger i pakt med de vedtatte budsjettene. Kirkevergen bør ha faste møter med revisoren. Revisor er valgt av fellesrådet, og det er naturlig at rådet har kontakt med revisor.

8 Kontanter: I kirkelige sammenhenger er det vanskelig å unngå bruk av kontanter. Så langt som mulig, bør man unngå kontantkasse på kirkekontoret.

9 Ofringer: Det må opprettes skriftlige rutiner for håndtering av penger. Disse må være kjent for alle involverte. Opptelling etter kirkeofringer skal alltid foretas av minst to personer. Unngå at bare én person er alene med pengene på noe tidspunkt.

10 Billetter: Ved konserter og andre arrangementer hvor man tar inngangspenger, bør man bruke nummererte billetter.

Vårt Land